

TOČKA 3.

**Izvješće o stanju u prostoru Općine Čavle za razdoblje od
2013.do 2016.godine**

Obrazloženje
Odluke o donošenju
Izvješća o stanju u prostoru Općine Čavle od 2013. do 2016.

Prethodno Izvješće o stanju u prostoru Općine Čavle doneseno je u travnju 2003. godine (SN PGŽ 13/03) temeljem Zakona o prostornom uređenju (NN 68/98). U međuvremenu je stupio na snagu Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17) koji propisuje praćenje stanja u prostoru za četverogodišnje razdoblje i novi Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15), kojim je propisana nova metodologija izrade i sadržaj izvješća.

Stoga se pristupilo izradi ovog Izvješća za proteklo četverogodišnje razdoblje tj. od 2013. do 2016. godine.

Izvješće se sastoji od tri cjeline:

- I. Polazišta;
- II. Analize i ocjene stanja trendova prostornog razvoja, te analize provedbe prostornih planova i drugih dokumenata u kojem je izvršena analiza stanja temeljem dostupnih prostornih pokazatelja dobivenih od javnopravnih tijela, podataka iz informacijskog sustava prostornog uređenja, podataka u vlasništvu Općine Čavle, GIS-a Općine, web-a i dr.;
- III. Preporuka za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritarnih aktivnosti, kao što su potreba izrade novog Prostornog plana uređenja Općine Čavle.

U sklopu Izvješća izrađena je i tablica s osnovnim prostornim pokazateljima, koja služi Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja za stvaranje jednoobrazne evidencije pokazatelja na nivou Hrvatske. Ovo Izvješće izrađeno je na temelju dostupnih podataka iz nadležnosti određenih državnih tijela, tijela Primorsko-goranske županije i Općine Čavle, javnopravnih tijela, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, određenih posebnim propisima, koji obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća kao i na temelju važeće prostorno-planske i druge tehničke dokumentacije izrađene za Općinu Čavle.

Ciljevi izrade Izvješća

Izvješće o stanju u prostoru je temeljni dokument kojim se provjerava i prati stanje u prostoru na području Općine Čave u razdoblju od 2013. do 2016. godine s preporukama za daljnji sustavni rad na uređenju prostora Općine. Osnovna svrha izrade Izvješća je ocjena postojećeg stanja, provjera dosadašnjeg prostornog razvoja kao i planiranje razvoja za naredno razdoblje.

Člankom 39. Zakona o prostornom uređenju (153/13, 65/17) za jedinice lokalne samouprave propisana je obveza izrade Izvješća kao četverogodišnjeg dokumenta praćenja stanja u prostoru.

Osnovni cilj izrade ovog Izvješća je uočavanje i praćenje promjena u prostoru i praćenje promjena vezanih za izradu i provedbu prostorno-planskih dokumenata te određivanje nužnih aktivnosti za unaprjeđenje stanja u prostoru. Specifični ciljevi u izradi ovog Izvješća su :prepoznati procese i pojave u prostoru, te u tom smislu dati ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, ocijeniti izradu prostornih planova na području Općine Čavle te dati smjernice za njihovo unaprjeđenje i usklađenje sa zakonskom regulativom i Prostornim planom županije (SN PGŽ 32/13) i utvrditi potrebu izmjene ili izrade novog Prostornog plana uređenja Općine Čavle.

Za izradu ovog izvješća osigurana su sredstva u Proračunu Općine Čavle.

Slijedom navedenog, upućuje se Općinskom vijeću Općine Čavle na razmatranje i usvajanje Izvješća o stanju u prostoru Općine Čavle od 2013.g. do 2016.g.

Općinska načelnica

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA ČAVLE

**IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE ČAVLE ZA
RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE**

-NACRT IZVJEŠĆA-

Rijeka, listopad 2017. godine

Elaborat:

Nacrt Izvješća o stanju u prostoru Općine Čavle za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Naručitelj:

Općina Čavle

Osnova za izradu:

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) i Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15)

Izrada:

JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Ravnatelj JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije:

Adam Butigan, mag. ing. geod.

Odgovorni voditelj:

Mirjana Marinić, dipl. ing. arh.

Koordinator:

Jasna Doričić, str. spec. ing. aedif.

Radni tim:

JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Jasna Doričić, str. spec. ing. aedif.

Dado Jakupović, mag. geogr.

Mirjana Marinić, dipl. ing. arh.

Vedrana Petrović, mag. oec. spec.

Vedran Radić, dipl. ing. građ.

Ines Tomadin, dipl. ing. geod.

Nastavni zavod za javno zdravstvo

Doc. dr. sc. Aleksandar Bulog, dipl. san. ing.

Suradnici:

Mr. sc. Itana Bokan Vucelić, dipl. ing. biol.

Mr. sc. Sandra Marinaca Pupavac, dipl. san. ing.

Mr. sc. Vanda Piškur, dipl. san. ing.

Izv. prof. dr. sc. Luka Traven, dipl. ing. biol.

Vrijeme izrade:

ožujak 2017. do listopada 2017. godine

MIRJANA MARINIĆ
dipl. ing. arh.
OVLAŠTENARHITEKTICA
URBANISTICA
A-U 7

SADRŽAJ:

UVOD	3
1. POLAZIŠTA	4
1.1. Ciljevi izrade Izvješća	4
1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir	4
1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Čavle	9
1.4. Općina Čavle u okviru prostornoga uređenja Županije	11
1.5. Usklađenost Prostornog plana uređenja Općine Čavle s Prostornim planom Primorsko-goranske županije	13
1.5.1. Izvod iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije	14
2. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	22
2.1. Sustav naselja i stanovništvo	22
2.1.1. Sustav naselja	22
2.1.2. Stanovništvo	24
2.2. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Čavle	32
2.2.1. Građevinska područja naselja	33
2.2.2. Građevinska područja izdvojenih namjena	35
2.2.3. Prirodna područja	49
2.3. Gospodarske i društvene djelatnosti	50
2.3.1. Gospodarske djelatnosti	50
2.3.2. Struktura društvenih djelatnosti	68
2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom	78
2.4.1. Prometna infrastruktura	78
2.4.2. Elektronička komunikacijska (telekomunikacijska) infrastruktura	83
2.4.3. Opskrba električnom energijom i plinom	84
2.4.4. Vodoopskrba i odvodnja	85
2.4.5. Ostala komunalna infrastruktura	87
2.5. Postupanje s otpadom	89
2.6. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja	90
2.6.1. Zaštita prirodnih vrijednosti	90
2.6.2. Zaštita krajobraza i kulturne baštine	92
2.6.3. Zaštita i očuvanje okoliša	95
2.6.4. Zaštita od prirodnih i tehničko tehnoloških opasnosti	100
2.6.5. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće	103
2.7. Obvezni prostorni pokazatelji	104

3.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	109
3.1.	Izrada prostornih planova.....	110
3.2.	Praćenje stanja u prostoru	113
3.3.	Provedba prostornih planova.....	114
3.4.	Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor	117
3.5.	Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru.	122
4.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	125
4.1.	Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru jedinice lokalne samouprave obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	125
4.2.	Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini jedinice lokalne samouprave	127
4.3.	Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja.....	128
5.	IZVORI PODATAKA	132
6.	POPIS SLIKA.....	134
7.	POPIS TABLICA.....	135
	POPIS KRATICA.....	137
	KARTOGRAFSKI PRIKAZI.....	138

UVOD

Prethodno Izvješće o stanju u prostoru Općine Čavle doneseno je u travnju 2003. godine (SN PGŽ 13/03) temeljem Zakona o prostornom uređenju (NN 68/98).

U međuvremenu je stupio na snagu Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) koji propisuje praćenje stanja u prostoru za četverogodišnje razdoblje i novi Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15), kojim je propisana nova metodologija izrade i sadržaj izvješća.

Stoga se pristupilo izradi ovog Izvješća za proteklo četverogodišnje razdoblje tj. od 2013. do 2016. godine.

Izvješće se sastoji od tri cjeline:

- I. Polazišta
- II. Analize i ocjene stanja i trendova prostornog razvoja te analize provedbe prostornih planova i drugih dokumenata u kojima je izvršena analiza stanja temeljem dostupnih prostornih pokazatelja dobivenih od javnopravnih tijela, podataka iz informacijskog sustava prostornog uređenja, podataka u vlasništvu Općine Čavle, GIS-a Općine i dr.
- III. Preporuka za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioriternih aktivnosti, kao što su potreba izrade novog Prostornog plana uređenja Općine Čavle, odnosno njegovih izmjena i dopuna.

U sklopu Izvješća izrađena je i tablica s osnovnim prostornim pokazateljima, koja služi Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja za stvaranje jednoobrazne evidencije pokazatelja na nivou Hrvatske.

Ovo Izvješće izrađeno je na temelju dostupnih podataka iz nadležnosti određenih državnih tijela, tijela Primorsko-goranske županije i Općine Čavle, javnopravnih tijela, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, određenih posebnim propisima, koji obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj Izvješća kao i na temelju važeće prostorno-planske i druge tehničke dokumentacije izrađene za Općinu Čavle. Obrađeni podaci odnose se na razdoblje od 1. 1. 2013. do 31. 12. 2016. godine.

1. POLAZIŠTA

1.1. Ciljevi izrade Izvješća

Izvješće o stanju u prostoru je temeljni dokument kojim se provjerava i prati stanje u prostoru na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine s preporukama za daljnji sustavni rad na uređenju prostora Općine. Osnovna svrha izrade Izvješća je ocjena postojećeg stanja, provjera dosadašnjeg prostornog razvoja kao i planiranje razvoja za naredno razdoblje.

Člankom 39. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) za jedinice lokalne samouprave propisana je obveza izrade Izvješća kao četverogodišnjeg dokumenta praćenja stanja u prostoru.

Načelo integralnog pristupa u prostornom planiranju navedeno je u Zakonu kao: "Prostorno planiranje je stalni proces koji obuhvaća poznavanje, provjeru i procjenu mogućnosti korištenja, zaštite i razvoja prostora, izradu i donošenje prostornih planova te praćenje provedbe prostornih planova i stanja u prostoru". Stoga Izvješće mora sadržavati:

- analizu kojom se utvrđuje stanje u prostoru (provjera stanja u prostoru, provjera stanja i pravaca prostornog razvoja, provjera djelotvornosti izrade i provođenje dokumenata prostornog uređenja niže razine, kao i drugih dokumenata),
- preporuke kojima se utvrđuju smjernice i najvažnije djelatnosti za poboljšanje stanja u prostoru (mogućnosti održivog razvoja u prostoru, ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih dokumenata prostornoga uređenja, prijedlog ostalih zahvata u prostoru kojim bi se unaprijedio i poboljšao održivi razvoj u prostoru jedinice lokalne ili regionalne samouprave/uprave).

Osnovni cilj izrade ovog Izvješća je:

- uočavanje i praćenje promjena u prostoru i praćenje promjena vezanih za izradu i provedbu prostorno-planskih dokumenata te određivanje nužnih aktivnosti za unaprjeđenje stanja u prostoru, kao i praćenje promjena zakonske regulative.

Specifični ciljevi u izradi ovog Izvješća su:

- prepoznati procese i pojave u prostoru, te u tom smislu dati ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja,
- ocijeniti izradu prostornih planova na području Općine Čavle, te dati smjernice za njihovo unaprjeđenje i usklađenje sa zakonskom regulativom i Prostornim planom županije (SN PGŽ 32/13),
- utvrditi potrebu izmjene ili izrade novog Prostornog plana uređenja Općine Čavle.

1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Izvješće o stanju u prostoru

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) propisuje izradu Izvješća o stanju u prostoru za sve jedinice lokalne samouprave za četverogodišnje razdoblje.

Izvješće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama za iduće razdoblje.

Izvješće je izrađeno temeljem Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14 i 19/15).

S obzirom na to da učinkovitost prostornog uređenja za područje Općine Čavle, u skladu sa člankom 15. Zakona o prostornom uređenju, osigurava Općinsko vijeće donošenjem prostornih planova (Prostornog plana uređenja Općine Čavle, urbanističkih planova uređenja užih područja), te kako je

prostorno i urbanističko planiranje lokalnog značaja u samoupravnom djelokrugu Općine (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 106/03, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15 – pročišćeni tekst), zakonski je propisana potreba da ono razmatra i donosi Izvješće.

Zakoni koji uređuju prostorno planiranje

U proteklom razdoblju bio je na snazi **Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12, 80/13)**, a krajem 2013. godine usvojeni su novi **Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13)** i **Zakon o gradnji (NN 153/13)**, koji su stupili na snagu 1. siječnja 2014. godine. Oba Zakona predstavljaju temeljne zakonodavne okvire kojima se uređuje sustav prostornog uređenja, kako na razini države, tako i na razini pojedinih jedinica lokalne samouprave. No, s obzirom na to da korištenje prostora uključuje širok spektar različitih djelatnosti, korištenje prostora je uređeno i zakonima koji uređuju ostale djelatnosti i tematike zasebno. Na taj način, na prostorno planiranje i stanje u prostoru imaju utjecaja brojni propisi i podzakonski akti koji uređuju različite tematike, npr.: gospodarsko-ekonomske pokazatelje, infrastrukturne sustave, zaštitu okoliša, zaštitu prirode, korištenje poljoprivrednog zemljišta, šuma, itd.

Slijedom prethodno navedenog, u ovom poglavlju su ukratko opisani zakonski i podzakonski propisi koji imaju utjecaja na prostorno planiranje i stanje u prostoru Općine Čavle, a koji su doživjeli izmjene i dopune u razdoblju koje obuhvaća ovo Izvješće.

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) je donio brojne prednosti u izradi prostornih planova. Novim Zakonom je ukinuta izrada detaljnog plana uređenja. Dio neizgrađenih građevinskih područja naselja, temeljem članka 201. Zakona, moguće je u postupku izrade usklađenja PPUO/G odrediti kao uređeno neizgrađeno građevno područje naselja u slučaju da je isto infrastrukturno opremljeno. Na taj način se za te dijelove GP naselja Plan provodi neposredno. Također je pojednostavljena procedura izrade i donošenja prostornih planova, na način da javnopravna tijela s posebnim ovlastima, nakon davanja zahtjeva za izradu Plana, daju svoje mišljenje o prihvatanju istih samo u proceduri javne rasprave.

Općina u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području i ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 90/11) donesen je sa svrhom rješavanja problema nezakonite izgradnje u RH, pod jednakim pravnim uvjetima i isključujući model bezuvjetnog ozakonjenja. U početku nije polučio očekivane rezultate a postupak legalizacije se pokazao presloženim, dugotrajnim i skupim. Stoga je Ministarstvo građenja i prostornog uređenja pripremilo novi **Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12 i 143/13)** koji je zamijenio prvoga na način da je podijelio objekte u četiri kategorije obzirom na veličinu objekta. Ovisno o tome smanjen je obim potrebne dokumentacije za manje zahtjevne objekte. Dugoročne koristi od provedbe ovog Zakona su prvenstveno: uvođenje reda u prostoru, poboljšanje uvjeta životnog standarda stanovništva, te posljedično, rješavanje imovinskih prava koja iz toga proizlaze, gospodarski rast, smanjenje pritiska na prostorno planiranje i poslove inspekcije.

Temeljem Zakona o prostornom uređenju donijeta je **Uredba o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15)**, koja je stupila na snagu 30. listopada 2015. godine. Uredbom se propisuje, uz ostalo, struktura sadržaja, način rada, oblik i elektronički standard informacijskog sustava prostornog uređenja kao i ovlasti i obveze u vođenju i upravljanju sustavom. Osim toga utvrđuje se obveza i standard elektroničkog zapisa prilikom dostave prostornog plana, te obaveza izrade prostorno-planske dokumentacije u službenoj kartografskoj projekciji (HTRSTM96). Prema stavu MGIPU svi

prostorni planovi čija je odluka o izradi objavljena nakon 30. listopada 2015. godine trebaju biti izrađeni u HTRSTM96.

Odlukom o utvrđivanju službenih geodetskih datuma i ravninskih kartografskih projekcija Republike Hrvatske (NN 110/04, 117/04) propisan je prelazak rada u novom koordinatnom sustavu HTRSTM96 od 1. siječnja 2010. godine. Međutim, implementacija postojećih podataka u Državnoj geodetskoj upravi je tekla postepeno, te je za područje Primorsko-goranske županije okončana u 2016. godini, kad su i katastarski podaci transformirani u HTRSTM96.

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14)

Ovim Zakonom uvedeno je ocjenjivanje i razvrstavanje svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti u nekoliko kategorija. Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju Zakona o regionalnom razvoju RH donesena je **Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 15/13)**. Općina Čavle razvrstana je prema indeksu razvijenosti u IV. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100 % i 125 % prosjeka Republike Hrvatske.

Zakon o brdsko-planinskim područjima (NN 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 148/13, 147/14)

Zakonom o brdsko-planinskim područjima uređuju se poticajne mjere za demografsku obnovu, gospodarski rast i održivi razvitak te stvaranje preduvjeta za rješavanje socijalnih prilika i podizanja životnog standarda stanovnika u brdsko-planinskim područjima, odnosno brdsko-planinska područja određena su kao područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske. Općina Čavle ima status brdsko-planinskog područja.

Zadnja izmjena Zakona o brdsko-planinskom području, koja je stupila je na snagu 1. siječnja 2015. godine, rezultirala je značajnim smanjenjem proračunskih prihoda Općine Čavle.

Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, Odluka USRH, 73/08, 25/12, 147/14, 100/15 i 115/16)

Ovim Zakonom uređuju se izvori sredstava i financiranje poslova iz samoupravnog djelokruga županije, općine, grada (jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave), u granicama određenim zakonom kojim se uređuju pojedina pitanja ako odredbama ovoga Zakona nije određeno drugačije.

U 2016. godini ukinuta je kompenzacijska mjera Ministarstva financija za brdsko-planinska područja, jer je povećan udio poreza na dohodak za JLS brdsko-planinskog područja.

Navedene izmjene Zakona rezultirale su smanjenjem proračunskih prihoda Općine.

Zakon o obrani (NN 73/13, 75/15 i 27/16)

Ovim Zakonom uređuje se organiziranje za obranu i ostvarenje obrambene funkcije u Republici Hrvatskoj, obrambene nadležnosti tijela državne vlasti i državne uprave, demokratski nadzor, uporaba i korištenje Oružanih snaga Republike Hrvatske, upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje u Oružanim snagama, obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba te dužnosti i prava državljana u području obrane.

Izmjenama Zakona ukinuta je obveza plaćanja komunalne naknade za objekte u vlasništvu Ministarstva obrane, što je rezultiralo smanjenjem prihoda Općine s osnova naplate komunalne naknade.

Zakon o cestama (NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14) donio je Hrvatski sabor u srpnju 2011. godine. Zakonom su utvrđeni osnovni organizacijski okviri, financiranje i nositelji gospodarenja cestama u Hrvatskoj. Stupanjem na snagu ovog zakona problematika nerazvrstanih cesta na cjelovit je način uređena jednim propisom. Na području Općine Čavle javne ceste razvrstane su sukladno **Odluci o razvrstaju javnih cesta (NN 44/12, 66/15)**.

Planiranje izgradnje i održavanja javnih cesta na području Općine, prema Zakonu o cestama, provodi se dugoročno, kroz Strategiju razvitka javnih cesta koju donosi Hrvatski sabor te srednjoročno, kroz četverogodišnje programe građenja i održavanja javnih cesta koje donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture. **Program građenja i održavanja javnih cesta** donesen je 2014. godine, a odnosi se na **razdoblje od 2013. do 2016. godine**. Četverogodišnji Program građenja i održavanja javnih cesta nastavak je i prethodnih programa, tijekom kojih je dijelom provedena projektna priprema za realizaciju izgradnje novih dionica javnih cesta i autocesta, obnovu i rekonstrukciju javnih cesta te redovnog održavanja javnih cesta planiranih u razdoblju od 2013. do 2016. godine.

Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 113/12, 80/13, 71/14) donesen je 2008. godine i njime se uređuje područje elektroničkih komunikacija. Zakon donosi promjene u pogledu elektroničke komunikacijske infrastrukture koja u cijelosti postaje od interesa za Republiku Hrvatsku, a za obavljanje regulatornih i ostalih poslova u okviru djelokruga i mjerodavnosti propisanih Zakonom osnovana je Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM). Na temelju članka 25. stavka 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama, Vlada Republike Hrvatske je donijela je **Uredbu o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12, 92/15)**. Ovom se Uredbom propisuju mjerila razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, što obuhvaća mjerila za izradu te uvjete i način planiranja u dokumentima prostornog uređenja, u dijelu koji se odnosi na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu.

Zakon o energetske učinkovitosti (NN 12/14) donesen je u listopadu 2014. godine. Zakonom se između ostalog uređuje područje učinkovitog korištenja energije, donošenje planova na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i nacionalnoj razini za poboljšanje energetske učinkovitosti, te njihovo provođenje, mjere energetske učinkovitosti, obveze energetske učinkovitosti te prava potrošača u primjeni mjera energetske učinkovitosti.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

Općina Čavle obvezna je odvojeno prikupljati problematični otpad, otpadni papir, metal, staklo, plastiku i tekstil te krupni (glomazni) komunalni otpad na način da osigura: funkcioniranje jednog reciklažnog dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području i postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini.

Općina Čavle dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13)

Ciljevi sprječavanja onečišćavanja okoliša i ograničavanja posljedica onečišćenja uzimaju se u obzir pri izradi prostornog plana i pri donošenju odluke, u skladu s propisom kojim se uređuje prostorno uređenje, posebno prilikom određivanja lokacija za nova postrojenja odnosno područja postrojenja, utvrđivanja promjena nastalih na postojećim postrojenjima i planiranja novih građevina kao što su prometnice, javne površine i stambena područja.

Za strategije, planove i programe, za koje se obvezno provodi strateška procjena, obvezna je i provedba odgovarajuće ocjene prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode.

Strateška procjena se provodi tijekom izrade nacrtu prijedloga strategije, plana i programa prije utvrđivanja nacrtu konačnog prijedloga strategije, plana i programa i upućivanja u postupak donošenja, na način propisan Zakonom i Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17).

Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)

Godine 2013. je donesen Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13) kojim je uređen sustav zaštite i cijelog očuvanja prirode i njezinih vrijednosti. Zakonom su utvrđene prirodne vrijednosti, zaštićena područja, zaštićene svojite i zaštićeni minerali, sigovine i fosili koji su razvrstani u razrede međunarodnog, državnog i lokalnog značenja. Zaštita prirode provodi se unošenjem uvjeta i mjera zaštite prirode u dokumente prostornog uređenja i planove gospodarenja i upravljanja prirodnim dobrima u djelatnostima od utjecaja na prirodu. Republika Hrvatska je također potpisnica svih značajnijih sporazuma međunarodnog javnog prava koji uređuju zaštitu prirode.

U svrhu propisivanja mjera, odnosno smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti u prostornim planovima, u postupku izrade tih planova utvrđuju se zahtjevi zaštite prirode.

Zahtjeve zaštite prirode čine uvjeti zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode i područja ekološke mreže te ekološki značajnih područja s pripadajućim kartografskim prikazom, a utvrđuje ih Ministarstvo.

Prostorni planovi koji obuhvaćaju zaštićeno područje ili čija provedba može imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže donose se uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13 i 105/15)

Do značajnih je promjena u sustavu zaštite prirode došlo stupanjem na snagu Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13 i 195/15). Ovom se Uredbom za čitavo područje Republike Hrvatske definira Nacionalna ekološka mreža (NEM), odnosno sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja koja svojom uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti. Nacionalna ekološka mreža RH je sastavni dio Europske ekološke mreže NATURA 2000 kojoj je svaka zemlja članica Europske unije obavezna pridružiti. Nacionalna ekološka mreža uvodi obvezu provođenja postupka ocjene prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu kako je propisano Zakonom o zaštiti prirode.

Ovom se Uredbom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose nove direktive Europske unije. Ekološkom mrežom proglašavaju se:

- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti,
- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju.

Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13)

Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja i drugim propisima.

Prije donošenja prostornog plana uređenja općine nositelj izrade dužan je pribaviti suglasnost Ministarstva na Nacrt konačnog prijedloga prostornog plana.

Pravilnik o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 30/14 i 67/14)

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u posebnom izvatku iz Procjene, naslovljenom kao »zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja«, utvrđuju i propisuju preventivne mjere čijom će se implementacijom umanjiti posljedice i učinci djelovanja prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća, te povećati stupanj sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i okoliša. Ovaj izvadak je sastavni dio dokumenata prostornog uređenja JLP(R)S.

Podatke iz Procjene potrebno je prikazati na odgovarajućim zemljovidima, prema mogućnosti digitaliziranim, u mjerilu, prostornim planovima 1 : 25000 i 1 : 5000 za područje Općine, ovisno o veličini područja te o vrsti i opsegu opasnosti, te čine sastavni dio Procjene.

1.3. Osnovna prostorna obilježja Općine Čavle

Područje Općine nalazi se u sjeverozapadnom dijelu priobalnog prostora Primorsko-goranske županije i pripada skupini jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi granica funkcionalnih mikroregija Priobalje i Gorski kotar. Graniči sa susjednim jedinicama lokalne samouprave: Gradom Bakrom, Gradom Čabrom, Gradom Rijekom i Općinom Jelenje (Kartografski prikaz 1). Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj u sastav Općine Čavle ulaze naselja Buzdohanj, Cernik, Čavle, Grobnik, Ilovik, Mavrinci, Podčudnič, Podrvanj, Soboli i Zastenice.

Uzimajući u obzir homogenost prirodno-geografskih obilježja, Općina Čavle pripada prostoru Grobinštine (Grobnišćine, čak.), deagrarizirane zaobalne zone otvorene novijim procesima periurbanog širenja riječke gradske regije. Glavna odrednica zemljopisnog položaja Općine je smještaj na glavnom prometnom pravcu Zagreb - Rijeka, u povijesti valoriziran prometovanjem Lujzinskom cestom, a u novije vrijeme izgradnjom moderne prometnice i auto-cestovnog čvorišta. Izduženost općinskih granica, transverzalno na osnovni smjer pružanja reljefa (SZ-JI), rezultirala je znatnom raščlanjenošću reljefa te heterogenim klimatskim i vegetacijskim obilježjima.

Dolina Rječine nalazi se uz samu zapadnu granicu Općine na visini od 150 m.n.v. do 300 m.n.v. Geološki gledano, padine uz Rječinu pokrivene su sedimentnim naslagama paleogene i kvartarne starosti. Paleogene naslage sastoje se pretežito od pješčenjaka, lapora i konglomerata breča, dok su kvartarne naslage mahom koluvijalno-deluvijalni nanosi i naplavine (šljunak, valutice i blokovi). Glavna odrednica ovog prostora je bogatstvo prirodnih izvora i specifična mikroklima u krškom okruženju.

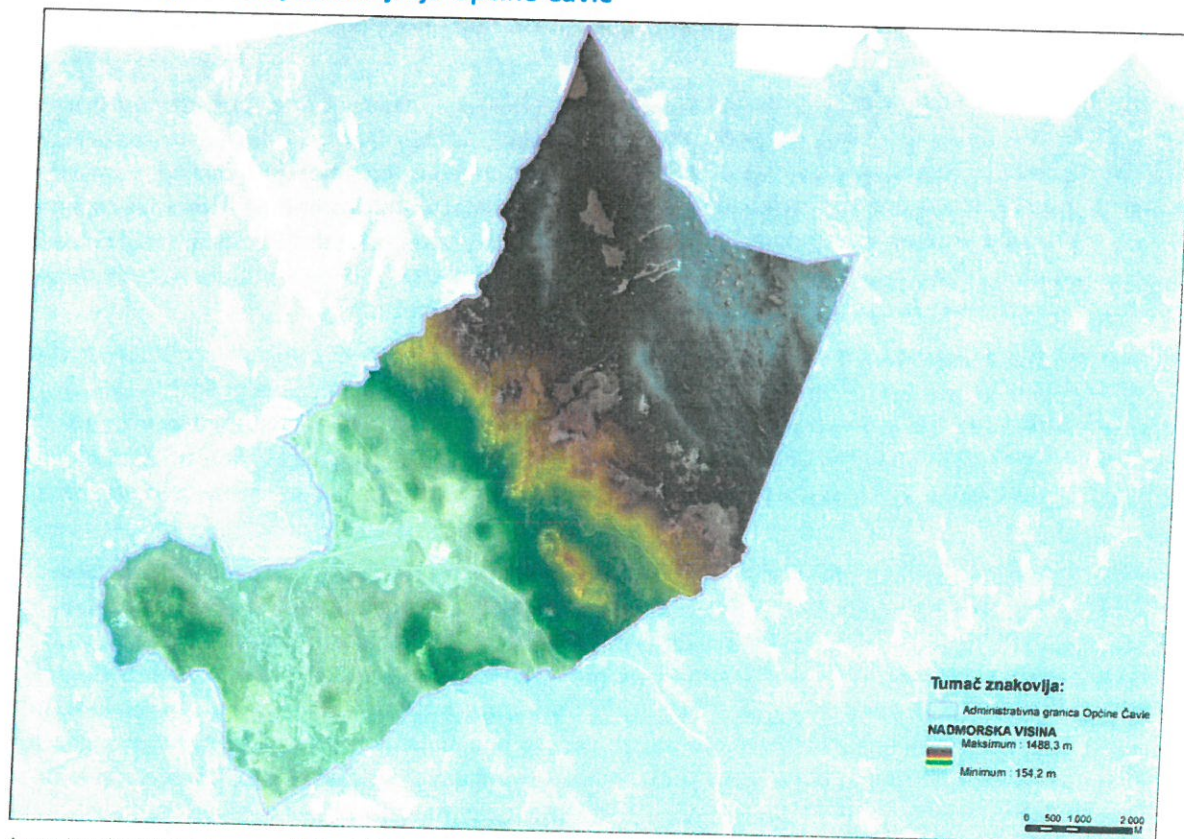
Na dodiru vapnenačkih stijena gornjokredne starosti i fliša, jaka erozija stvara nepropusnu **zaravan Grobničkog polja** (250 m.n.v. do 350 m.n.v., s manjim brežuljcima do 400 m.n.v.). Snažnim spiranjem s viših dijelova pobrđa i planinskog okvira zaravan je zatrpana fluvioglacialnim materijalom još u holocenu. Danas je Grobničko polje siromašni pašnjak slabe agrarne vrijednosti. Grobničko polje hidrogeološki pokriva dva velika krška sliva. To je sliv izvora u gradu Rijeci i sliv izvora u Bakarskom zaljevu. Nema pojava stalnih krških izvora, ali podzemna voda je prisutna u svim hidrološkim uvjetima. Povremeno izviranje prisutno je i u jednom i drugom slivu, s time da je veličina i trajnost izviranja na sjeverozapadnom rubu polja daleko iznad onoga na južnom dijelu polja. Na sjeverozapadnom dijelu polja to su izvorište Lužac, zatim izvori u Potkilavcu, izvorište Gonjuša istočno od Potkilavca i izvori u koritu Sušice. Dio izvorske vode odmah ponire u ponorima polja a veći dio otječe vodotokom Sušica i kod Lukeža se ulijeva u Rječinu, najveći površinski tok Primorja. Južni dio Grobničkog polja, koji pripada slivu izvora u Bakarskom zaljevu, također je područje povremenog izviranja. Najizraženije su povremene zone izviranja Zahumac i Golubovka, koje uobičajeno izazivaju plavljenje jugoistočnog dijela Grobničkog polja.

Sjeveroistočno na Grobničko polje nastavlja se prostor **višeg brdskog submediteranskog pojasa** (400 m.n.v. do 900 m.n.v.). Riječ je uglavnom o vapnenačkim i dolomitnim sedimentima donjokredne i gornjojurske starosti. Naslage su izražene slojevitosti.

U krajnjem sjeveroistočnom dijelu Općine nalazi se gorski i pretplaninski pojas (900 m.n.v. do 1.500 m.n.v.) omeđen dominantnim obroncima Guslice, Međuvrha, Snježnika i Risnjaka. U ovom pojasu prevladavaju vapnenci i dolomiti jurske epohe i gornjotrijaske naslage.

Klimatska obilježja prate porast nadmorske visine od jugozapadnog prema sjeveroistočnom dijelu Općine, sa čak tri karakteristična tipa klime. Najniža područja Rječine i Grobničkog polja pripadaju umjereno toploj vlažnoj klimi s vrućim ljetima (oznaka Cfa prema Köppenovoj klimatskoj regionalizaciji), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca $\geq 22^{\circ}\text{C}$. Srednja godišnja temperatura nalazi se između izoterma od 10°C i 14°C . Srednja godišnja količina padalina je između 1.500 mm i 2.000 mm. Susjedni brdski submediteranski pojas visinski se nastavlja na prethodni a prate ga obilježja umjereno tople vlažne klime s toplim ljetima (oznaka Cfb), gdje je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca $< 22^{\circ}\text{C}$. Postoje barem četiri mjeseca sa srednjom temperaturom $\geq 10^{\circ}\text{C}$. Srednja godišnja temperatura je između 6°C i 10°C , dok je srednja godišnja količina padalina između 2.000 mm i 3.000 mm. U ovoj klimi ne postoji sušno razdoblje, a padaline su jednako raspoređene na cijelu godinu. Najviša područja Općine (iznad 1.200 m.n.v.) pripadaju snježno-šumskoj klimi (oznaka Df). Srednja mjesečna temperatura najhladnijeg mjeseca je između -4°C i 0°C , a temperatura najtoplijeg mjeseca je ispod 20°C . Srednja godišnja temperatura je između 0°C i 6°C , dok je godišnja količina oborina iznad 3.000 mm.

Slika 1: Hipsometrijska obilježja Općine Čavle

Izvor: izrada JU Zavod, prema GIS bazi JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ, Rijeka

Ovakva klimatska slojevitost utječe na velike dnevne i godišnje temperaturne razlike na području Općine, kao i na fluktuacije u količini padalina. Najkišovitiiji mjeseci su rujana, listopada i studeni, a najsiromašniji oborinama su ljetni mjeseci. Dominantan vjetar tijekom godine je bura, koji nastaje prelijevanjem hladnog zraka koncentriranog u zavalama Gorskog kotara preko primorskog planinskog ruba. Početku nastanka bure obično prethode vlažna ciklonalna strujanja s juga praćena kišom.

Reljefna i klimatska raščlanjenost prostora prenijela se i na **vegetaciju**, s dominantnim elementima flore karakterističnim za viši i niži polusredozemni (submediteranski) prijelazni pojas. Na zaklonjenim

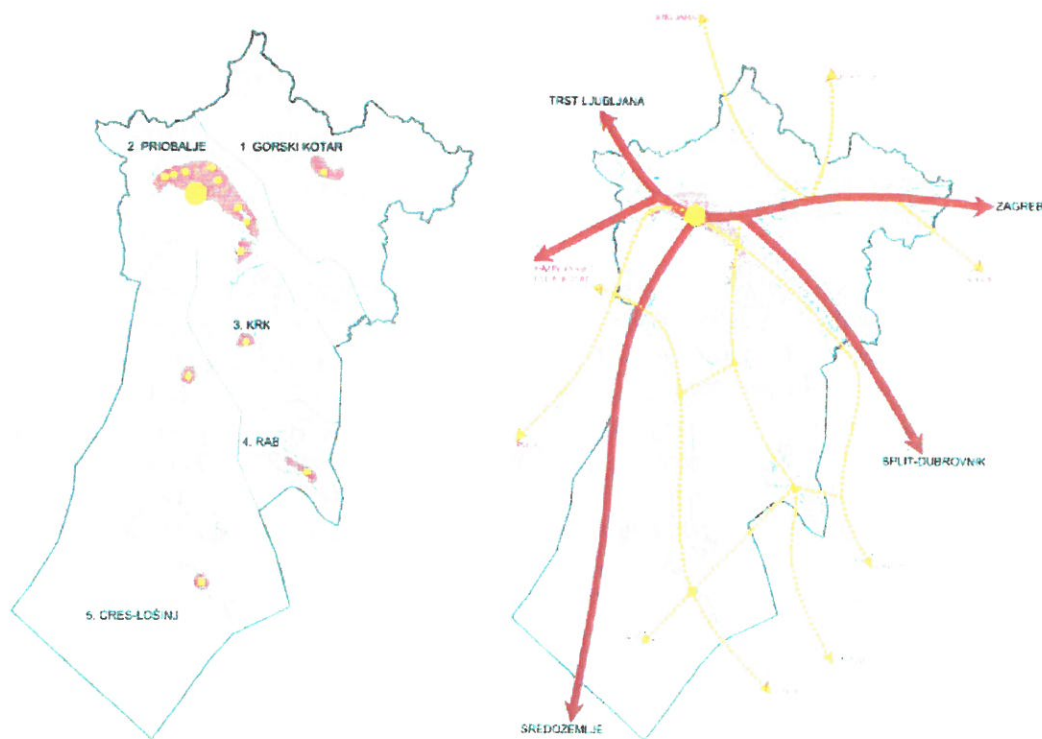
mjestima južne ekspozicije pojavljuju se zajednice šuma i šikara hrasta medunca i bijelog graba. Na zapadu je, dolinom Rječine, ta zajednica prekinuta azonalnom pojavom šuma bukve s bekicom i hrasta kitnjaka. Brdskim, polusredozemnim područjem u središnjem dijelu Općine, prema sjeveroistoku izmjenjuju se redom zajednice hrasta medunca i crnog graba te primorske šume bukve. Gorskim dijelom Općine dominiraju pretplaninske šume bukve, s mjestimičnom pojavom pretplaninske smrekove šume. Najviši dijelovi, na obroncima Snježnika i Guslice, područja su bukovih i jelovih šuma s rijetkom pojavom klekovine bora krivulja.

Dostupnost velikih površina i visinska raščlanjenost prostora Općine Čavle nudi mogućnost racionalnog gospodarenja resursima i koncentracije aktivnosti u željenim dijelovima, sve sa ciljem očuvanja specifičnosti prirodne baštine (geomorfološki lokaliteti i vrijedna područja) te flore i faune.

1.4. Općina Čavle u okviru prostornoga uređenja Županije

U rujnu 2013. godine donesen je Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13). U županijskom planu je razgraničenje prostora prema namjenama te definiranje polova razvitka i njihove povezanosti, izrađeno funkcionalno-nodalnom metodom. Formiranjem relevantnih prostornih zona te ustrojavanjem žarišta i funkcija te brojnih kriterija (fizionomski i funkcionalni) i parametara iz područja prirodnih, društvenih i gospodarskih sustava, utvrđena su tri osnovna težišta razvitka: Gorski kotar, Priobalje i Otoci. Prostornim planom Županije formirano je pet mikroregija.

Slika 2: Žarišta razvitka i vezni pravci na području Primorsko-goranske županije

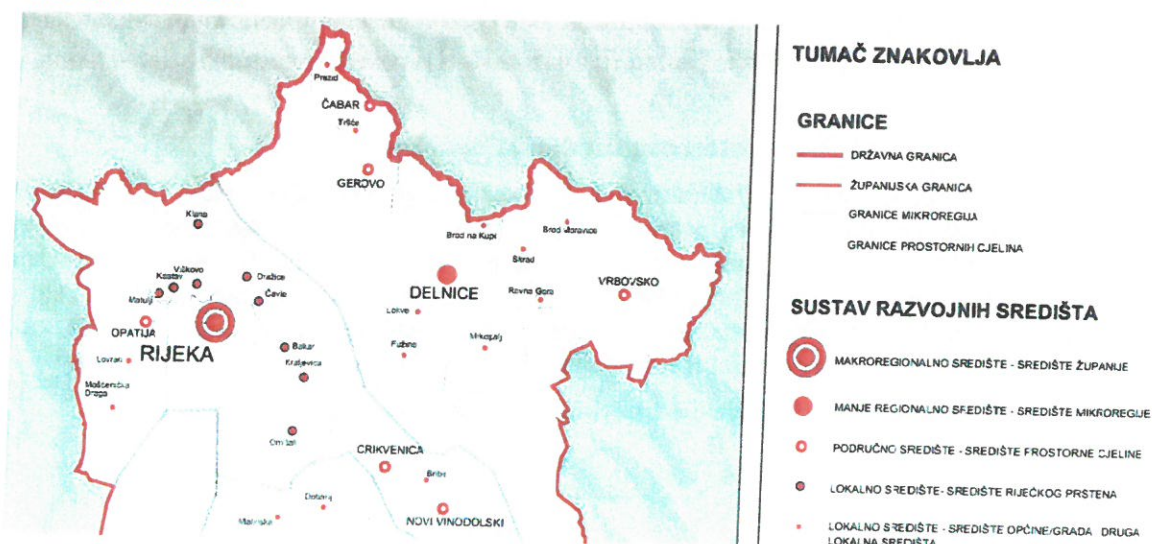
Izvor: Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13)

Sukladno navedenoj podjeli, prostor Općine Čavle pripada svojim JZ dijelom mikroregiji Priobalje, a SI dijelom mikroregiji Gorski kotar (Kartografski prikaz 1). Daljnjom razradom, a sa ciljem definiranja razvojnih središta, prostor mikroregija diferenciran je u manje funkcionalne cjeline specifičnih obilježja.

Mikroregija Priobalje obuhvaća područje uz more, od istočne do zapadne granice Županije, i sjeverni dio otoka Krka. Priobalje predstavlja najvažnije težište razvitka i najperspektivniji dio Županije, iako se to područje susreće s određenim problemima, prvenstveno zbog oskudnosti prostora.

Unutar Mikroregije Gorski kotar koncentrirani su antropogeni prostori s tri središta: Delnice, Vrbovsko i Gerovalo – Čabar, dok ostali dio (kojem pripada i prostor Općine Čavle) karakteriziraju prirodna obilježja te sukladno tome nemaju zasebna razvojna središta.

Slika 3: Prikaz mikroregija Priobalje i Gorski kotar, te njihovih prostornih cjelina u Sustavu razvojnih središta

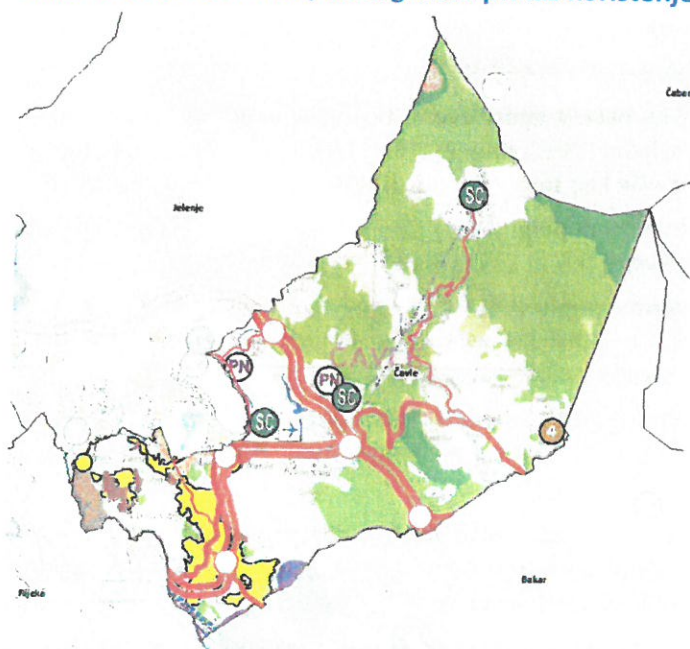
Izvor: Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13)

Prostor Općine Čavle funkcionalno pripada prostornoj cjelini Riječki prsten, koji se sastoji od Grada Rijeke i njenog okruženja i zajedno s Rijekom čini zasebni urbani sustav organizacije prostora.

Korištenje i namjena površina Općine Čavle, određena Prostornim planom Primorsko-goranske županije (Slika 4), određuje građevine i zahvate od županijskog interesa, te površine za građenje u građevinskim područjima i izvan građevinskog područja, a temelji se na važnim prometnim pravcima koji povezuju predmetno područje s ostalim dijelovima RH, ali ujedno i evropskim prometnim koridorima. Svojim položajem u prostoru tangiraju urbana područja Općine i samim time stvaraju nove granice za daljnji razvoj. Južnim dijelom Općine prolazi autocesta Zagreb – Rijeka (A6) s planirana tri cestovna čvora: Čavle, Grobničko polje (Konj) i Soboli kao veza na ostalu cestovnu infrastrukturu. Središnjim dijelom Općine planiran je koridor autoceste A7 dionica Permani – Grobničko polje (Konj) koja je vrlo značajna jer se njome potpuno obilazi gusto naseljeno šire područje Grada Rijeke i upravo ovaj koridor određuje položaj i način povezivanja ostalih autocestovnih koridora.

U distribuciji prometa, a naročito prema Riječkoj luci (bazen Bakar) te gospodarskoj zoni Kukuljanovo značajnu ulogu ima planirana državna cesta Čvor Čavle – Čvor Bakar. Centralnim dijelom urbanog područja naselja Čavle prolazi državna cesta DC 3 Rijeka - Zagreb "Lujzijana" (Orehovica - G. Jelenje - Delnice - Skrad - Vrbovsko - Karlovac) koja ima ulogu alternativnog povezivanja predmetnog područja u pravcu Zagreba i s druge strane Grada Rijeke.

Slika 4: Izvod iz PP PGŽ, kartografski prikaz Korištenje i namjena površina

Izvor: Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13)

1.5. Usklađenost Prostornog plana uređenja Općine Čavle s Prostornim planom Primorsko-goranske županije

Županija, kao jedinica područne (regionalne) samouprave, obavlja poslove od područnog interesa odnosno značaja, uključujući i prostorno i urbanističko planiranje, pa kroz prostorni plan uređuje svrhovitu organizaciju te korištenje i namjenu svog prostora. Prema ZPU-u Prostorni plan uređenja Općine Čavle, kao prostorni plan niže (lokalne) razine, mora biti usklađen s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13), kao planom više (regionalne) razine. Kako su do sada rađene samo izmjene i dopune općinskog plana, potrebno je provesti usklađenje PPUO s PP PGŽ te se ovdje daje sažetak ciljeva i obveza županijske razine, važećih u trenutku donošenja ovog Izvješća.

Prostorni plan uređenja Općine Čavle (PPUO), kao prostorni plan niže (lokalne) razine, pretežno je u skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (PP PGŽ), no postoji nekoliko točaka neusklađenosti proizašlih iz činjenice da je PP PGŽ donesen nakon donošenja PPUO (u međuvremenu donesenim izmjenama i dopunama PPUO nije se provodilo usklađivanje s PP PGŽ, osim u ciljanim izmjenama i dopunama u području obuhvata plana).

Za usklađenje je potrebno:

- uskladiti uvjete razgraničenja prostora prema korištenju i namjeni,
- planirati mrežu državnih i županijskih cesta u skladu s mrežom PP PGŽ,
- uskladiti sustav plinopskrbe, elektroopskrbe, vodoopskrbe i odvodnje s regionalnim sustavima te sustav pošta i telekomunikacije,
- odrediti mjere zaštite prirodne baštine i kulturno-povijesnog nasljeđa,
- odrediti mjere zaštite krajobraza,
- odrediti mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš,
- izraditi kartu osjetljivosti prostora, koja treba biti sastavni dio obrazloženja PPUO,
- odrediti tražene standarde za planiranje komunalnih građevina i površina parkova, dječjih igrališta i tržnica na malo,

- za naselje Čavle kao središnje naselje Općine odrediti tražene standarde za površine namijenjene odmoru, radu i prometu,
- planirati mreže društvenih djelatnosti u skladu s PP PGŽ,
- izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene, vikend naselja Mali Platak (T4-1), Kripanj (T4-2), Kripanj (T4-3), Kripanj (T4-4) i Banja (T4-6), planirati kao dio građevinskog područja naselja a ne više kao zasebne zone, u skladu s kriterijima PP PGŽ,
- sportsko-rekreacijsku zonu na Grobničkom polju (R6-1) planirati kao sportski centar Grobnik 1, a sportsko-rekreacijsku zonu na Platku (R6-2) kao sportski centar,
- preostala građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene (Mavrinci (R6-4), Zastenice (R6-3) i Hrastenica (R6-5)) moguće je priključiti građevnim područjima naselja ili planirati gradnju izvan građevnih područja naselja u skladu s kriterijima PP PGŽ,
- odrediti mjere zaštite prirodne baštine predložene za zaštitu - Kamenjak 1, Travnjaci istočno od grebena Kamenjak (Kamenjak 2), Mali Platak-Pliš, Ponikva, Snižno, Selca u zaleđu Plosne, Kanjon i dolina Rječine,
- odrediti područja i kriterije gradnje i korištenja prostora za zone krša, zone fliša, zone klastita i zone naplavina, te mikrozonirati djelomično izgrađena i neizgrađena građevinska područja radi određivanja podločnosti geološkim hazardima i nestabilnostima,
- vjetroelektrana Pliš planirana je Prostornim planom Primorsko-goranske županije, te je za nju određena neposredna provedba po tom Planu, uvjeti se prenose iz županijskog Plana, ispitati opravdanost zadržavanja planirane lokacije za istraživanje mogućeg smještaja vjetroelektrane koja je određena u Općinskom prostornom Planu.

1.5.1. Izvod iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije

Načela i uvjeti organizacije prostora te ciljevi razvoja

Prostor Općine Čavle pripada svojim JZ dijelom mikroregiji Priobalje, a SI dijelom mikroregiji Gorski kotar, kako je definirano Prostornim planom Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: PP PGŽ). Naselje Čavle je tim prostornim planom određeno kao razvojno središte u Riječkom prstenu VII. kategorije.

Radi održivog korištenja prostora, PP PGŽ jedinicama lokalne samouprave daje sljedeće obveze koje treba provesti putem prostornog plana uređenja Općine (iz čl. 5.):

- postići skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju,
- poticati korištenje prostornih rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja,
- poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina naselja,
- postići minimalnu razinu uređenja građevinskog područja koja obuhvaća pripremu zemljišta, pristupni put, vodoopskrbu i odvodnju,
- osigurati prostor za komunalne građevine i površine određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo),
- za središnja naselja općina i gradova osigurati minimalno 10 m² parkovnih površina po stanovniku,
- vratiti izgubljeni urbanitet u štićenim povijesnim jezgrama definiranjem smjernica i kriterija za gradnju i uređenje,
- osigurati javna parkirališna i garažna mjesta za osobna vozila,
- osigurati minimalno jedan poštanski ured u svakom od središnjih naselja općine ili grada,

- osigurati 100 % pokrivenost telekomunikacijskim signalom,
- usporedno graditi sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom vodovoda te rješavati oborinsku odvodnju,
- prilikom izgradnje linijske infrastrukture omogućiti postavljanje mreže podzemnih cijevi za smještaj elektroničkih komunikacijskih kabela,
- osigurati primjerenu kakvoću opskrbe električne energije u svim naseljima,
- poticati korištenje prirodnog plina kao ekološki prihvatljivog energenta,
- osigurati pretpostavke za korištenje decentraliziranih obnovljivih izvora energije.

Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku

U skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije, na području Općine Čavle određene su sljedeće građevine i zahvati od važnosti za Republiku Hrvatsku:

Gospodarske zone

- a) proizvodno-poslovna zona Kukuljanovo (Bakar i Čavle)

Građevine sporta

- a) Sportski centar Grobnik 1 - Automotodrom na Grobničkom polju, smješten u građevnom području sportsko-rekreacijske namjene oznake R 6₁,
- b) Sportski centar Platak, smješten u građevnom području sportsko-rekreacijske namjene oznake R 6₂.

Građevine obrane

- a) vojno skladište Grobnik,
- b) vojno streljište Kovačevo.

Građevine infrastrukture

1/Ceste s pripadajućim građevinama:

a) autoceste:

- Zagreb – Rijeka - sa čvorištima Vrbovsko, Ravna Gora, Delnice, Vrata i Oštrovica, Mali Svib,
- Rupa – Rijeka – Žuta Lokva obilazno oko Grada Rijeke,

u II. etapi vanjska dionica sa čvorištima: Rupa – Miklavija – Permani – Viškovo – Dražice – Grobničko polje – Mali Svib – Križišće – spoj na trasu Križišće – Žuta Lokva,

b) ostale državne ceste:

- Rijeka – Zagreb "Lujzijana" (Orehovica – G. Jelenje – Delnice – Skrad – Vrbovsko – Karlovac),
- čvor Čavle – čvor Sveti Kuzam (JTC) – luka Bakar.

2/Poštanske i telekomunikacijske građevine:

a) telekomunikacijske građevine međunarodne razine:

- međunarodni TK kabel I. razine: Rijeka – Delnice – Karlovac – Zagreb,

b) magistralni TK kabeli II razine: Rijeka – Delnice – Ogulin / Karlovac.

3/Vodne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) građevine za vodoopskrbu:

- regionalni vodoopskrbni sustav,

b) građevine sustava odvodnje:

- sustav Rijeka.

4/Energetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

a) elektroenergetske građevine:

- prienosni dalekovod 400 kV Meline – Divača,
- prienosni dalekovod 2 x 220 kV Meline – Pehlin,
- prienosni dalekovodi 220 kV Meline – Pehlin,

b) građevine za transport plina:

- magistralni plinovod za međunarodni transport DN 700 radnog tlaka 75 bara kopnom Pula – Viškovo – Kamenjak – Delnice – Vrbovsko – Karlovac.

Građevine i zahvati od važnosti za Primorsko-goransku županiju

U skladu s Prostornim planom Primorsko-goranske županije, na području Općine Čavle određene su sljedeće građevine i zahvati od važnosti za Primorsko-goransku županiju:

Građevine društvenih djelatnosti

Građevine sporta - Sportski centar Grobnik 2

Građevine infrastrukture

1/ Željeznička infrastruktura

- a) žičara Grobničko polje – Sportski centar Platak.

2/ Cestovna infrastruktura

a) Osnovne županijske ceste:

- Čavle – Dražice – Lopača – Drenova,
- "Lujzijana" – Platak.

3/ Građevine zračnog prometa

- a) Zračno pristanište Grobnik.

4/ Poštanske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama

5/ Građevine za vodoopskrbu pripadajućeg podsustava "Rijeka"

6/ Elektroenergetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- prienosni dalekovodi 2x110 kV Meline – Sušak – Rijeka.

7/ Građevine plinoopskrbe s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- distribucijski sustav plinovoda s pripadajućim objektima uključujući i redukcijske stanice (županijska plinska mreža).

Društvene djelatnosti

Mrežom škola je određena minimalna potreba za 28 osnovnoškolskih razrednih odjeljenja u minimalno dvije osnovne škole (čl. 37.).

Mrežom zdravstvenih ustanova je određena potreba planiranja jedne građevine primarne zdravstvene zaštite i jedne građevine sekundarne zdravstvene zaštite (čl. 39.).

Mrežom ustanova socijalne skrbi je određena potreba planiranja jednog doma za odrasle osobe (čl. 42.).

Mrežom sportskih građevina je određena potreba planiranja sportske dvorane, terena za nogomet, košarku, rukomet te sportsko-rekreativnog centra ili zone (čl. 46.).

Mrežom sadržaja kulture je određena minimalna potreba planiranja otvorenog ili pučkog učilišta, muzeja ili galerije te knjižnice i čitaonice (čl. 49.).

Prateće funkcije naselja Čavle kao središnjeg naselja Općine Čavle:

PP PGŽ su za područje naselja Čavle utvrđene smjernice za izradu prostornih planova lokalne razine:

- udio površina namijenjenih odmoru (sportsko-rekreacijska namjena, parkovi, dječja igrališta i površine zaštitnog zelenila) treba biti min. 15 % površine naselja,
- udio površina namijenjenih radu (poslovna i ugostiteljsko turistička namjena) treba biti max. 20 % površine naselja,
- udio površina namijenjenih prometu do 15 % površine naselja (čl. 60.).

Uvjeti određivanja građevinskih područja gospodarske namjene

Na području Općine Čavle proizvodne zone mogu zauzimati najviše 60 ha, a poslovne zone najviše 30 ha (čl. 64.).

Za građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene - vikend naselja koja su bila planirana općinskim Prostornim planom, u Prostornom planu Primorsko-goranske županije određeno je da postaju građevinska područja naselja.

Za zone Mali Platak (T4-1), Kripanj (T4-2), Kripanj (T4-3), Kripanj (T4-4) određeno je da postaju izdvojeni dijelovi građevinskog područja naselja Soboli te se ne smiju širiti. Zona vikend naselja Banja (T4-6) priključuje se građevinskom području naselja Soboli.

Uvjeti određivanja građevinskih područja sportske namjene

Sportski centri su određeni položajem, vrstom sportskog sadržaja koji se u njih smješta, veličinom i maksimalno dopuštenim smještajnim kapacitetom.

- Grobničko polje – SC Grobnik 1 max. vel. 271 ha, max. smještajni kapacitet 300 ležaja, vrsta mješovita (automotodrom, aerodrom, sportski sadržaji, sadržaji zabave),
- Grobničko polje – Kovačevo – SC Grobnik 2, max. veličina 65 ha, bez smještajnih kapaciteta, vrsta streljački centar (sportsko i lovno streljaštvo),
- Platak – SC Platak, max. veličina 426 ha, max. smještajni kapacitet 2 050 ležaja, vrsta mješovita (centar za zimske i ljetne sportove).

Građevine posebne namjene

U prostornom planu uređenja Općine Čavle potrebno je razgraničenjem odrediti vojni kompleks, građevine i zaštitni pojas oko vojnih kompleksa.

Građevine od interesa obrane:

- vojno skladište Grobnik,
- vojno strelješte Kovačevo.¹

Sustav željezničke infrastrukture

U prostornom planu uređenja Općine Čavle planirana je žičara Grobničko polje – SC Platak.

Sustav cestovne infrastrukture

PP PGŽ shematski određuje mrežu državnih i županijskih cesta (čl. 165.). U prostornom planu uređenja Općine Čavle mogu se planirati i druge ceste državnog i županijskog ranga koje vode do područja državnog i/ili županijskog značenja. Pri planiranju prometnih sustava naselja potrebno je osigurati odgovarajuće kapacitete javnih parkirališta i garaža za osobna vozila, na obodima centralnih naselja.

¹ Vojno strelješte Kovačevo proglašeno je civilnim

Sustav infrastrukture zračnog prometa

PP PGŽ je određeno zračno pristanište Grobnik (javni aerodrom za domaći promet). Planira se proširenje stajanke i hangara, ograđivanje zračnog pristaništa, opremanje noćnog starta, itd.

Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba Općine Čavle je planirana kao dio podsustava vodoopskrbe "Rijeka" (čl. 181.). Uz količinu vode iz sadašnjih izvora planira se osigurati potrebne količine voda za potrebe podsustava Rijeka (čl. 183.) - na području Općine Čavle - podzemne vode na sjeveroistočnom rubu Grobničkog polja.

Preko općinskog područja planira se razvoj distribucijskog sustava, te dovod vode u rubno područje koje još nije pokriveno vodoopskrbnom mrežom - Platak.

S podsustavom "Rijeka" će se Općina Čavle povezati izgradnjom novog magistralnog cjevovoda (čl. 189.).

Sustav odvodnje otpadnih voda

Nove sustave odvodnje otpadnih voda graditi kao razdjelne, a za postojeće mješovite kanalizacijske sustave sustavno raditi na povećanju stupnja razdijeljenosti sanitarno-potrošnih od oborinskih voda. (čl. 192.).

U dijelovima Općine gdje je planirana izgradnja kanalizacijskog sustava, sukladno prihvaćenoj koncepciji, prikupljene sanitarne otpadne vode odvoditi će se na uređaj za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda - Rijeka. (čl. 193.). Do izgradnje sustava javne odvodnje, sanitarne otpadne vode se disponiraju ovisno o zoni sanitarne zaštite uz obvezno ishodovanje vodopravnih uvjeta.

Uređenje vodotoka i voda

Mjere uređenja voda u slivu Rječine su:

- urediti korito vodotoka, sanirati postojeće vodne građevine, izgraditi veće retencijske pregrade i stabilizacijske pragove koji će smanjiti erozijsku snagu vodnih valova,
- u slivu bujica Rečinica i Kovačevica dograđivati sustav obrane od poplave izgrađenih objekata na Grobničkom polju, minimalno na sigurnost od 20. godišnjega povratnog razdoblja (čl. 196.).

Energetski sustav

Elektroenergetsku mrežu, u gusto naseljenim naseljima, treba graditi podzemno, osim u iznimnim slučajevima (čl. 214.).

Planira se izgradnja međunarodnog magistralnog plinovoda kopnom Pula – Viškovo – Kamenjak – Delnice – Vrbovsko – Karlovac (čl. 220).

PPUO je potrebno odrediti lokacije za smještaj punionica ukapljenim/stlačenim prirodnim plinom za vozila (čl. 225.).

Potrebno je PPUO analizirati potencijale te omogućiti korištenje obnovljivih izvora energije i provedbu mjera energetske učinkovitosti (čl. 230.).

Mjere zaštite krajobraza za pojedine zahvate

Za gospodarske zone, sportske centre i autocestu izraditi projekte krajobraznog uređenja.

Za sportske centre izraditi analizu i vrednovanje krajobraza cjelovitih područja u odnosu na značajni kumulativni utjecaj: cjelovito područje Grobničkog polja.

Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnog nasljeđa

Područja prirodnih vrijednosti predložena za zaštitu na kopnu:

- u kategoriji zaštite posebni rezervat predlažu se sljedeći vrijedni dijelovi prirode: Kamenjak 1, travnjaci istočno od grebena Kamenjak (Kamenjak 2), Mali Platak – Pliš i ponikva Veliko Snježno (nalazi se na granici Općine Jelenje i Čavle),
- u kategoriji zaštite značajni krajobraz predlaže se kanjon i dolina Rječine, na razini općinskog plana potrebno je utvrditi, temeljem posebnih konzervatorskih smjernica, komplekse i zahvate lokalne razine značenja.

Zaštita kulturno-povijesnog nasljeđa:

- u kategoriji obrambenih građevina predlaže se kaštel Grobnik,
- u kategoriji prometnica nacionalnog i županijskog značaja predlaže se cesta Lujzijana (povezivala je Rijeku s Karlovcem preko Grobničkog polja, Kamenjaka, Gornjeg Jelenja, Lokava, Delnica, Skrada, Stubice, Severina na Kupi, Netretića i Stativa),
- u kategoriji memorijalnih građevina i obilježja predlaže se groblje spomen žrtvama NOB-a u Podhumu.

Smjernice za prostorno uređenje prometnica

Povijesnim prometnicama, Lujzijani i Karolini, treba očuvati postojeću trasu, a sve sačuvane objekte na cestama treba čuvati u izvornom obliku. Isto vrijedi i za priključne i tzv. povijesne spojne ceste između Lujzijane i Karoline.

Smjernice za prostorno uređenje memorijalnih građevina

O memorijalnim građevinama i obilježjima potrebno je voditi računa pri izradi prostornih rješenja u prostorno planskoj dokumentaciji užih područja.

Postupanje s otpadom

U Prostornom planu uređenja Općina Čavle samostalno određuje lokaciju za:

- građevinu za skupljanje, privremeno skladištenje i oporabu proizvodnog otpada i odvojeno prikupljenog otpada iz reciklažnih dvorišta koji je namijenjen za daljnju reciklažu,
- građevinu za sakupljanje, obradu i oporabu posebnih kategorija otpada,
- građevinu za odlaganje ili privremeno odlaganje građevinskog otpada.

Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

Uređivanje slivova provoditi radi održanja ili povećanja prirodnih retencijskih kapaciteta zemljišta i vegetacije radi smanjivanja maksimalnoga vodnog vala. Nužno je uravnotežiti stanje između zahtjeva za daljnjom urbanizacijom i gospodarskim korištenjem prostora te potrebe za korištenjem zemljišta za usporavanje otjecanja i zadržavanje vode u slivovima.

U tu svrhu određuju se sljedeće mjere:

Prirodne močvare i poplavne površine na slivovima sačuvati, a gdje je moguće i gospodarski opravdano, obnoviti ih ili proširiti.

Šumske površine na slivovima održavati i širiti, osobito u brdskim i planinskim područjima s velikim rizicima od erozije nastale kao posljedica antropogenog djelovanja.

Ograničiti korištenje zemljišta u inundacijskim i poplavnim područjima.

Na vodotocima i drugim površinskim vodama utvrđuje se inundacijsko područje u kojem je zabranjena izgradnja i druge radnje kojima se može pogoršati vodni režim i povećati stupanj rizika od štetnog djelovanja voda.

U uređenom inundacijskom području zabranjena je svaka radnja i djelatnost koja nije u funkciji održavanja regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina.

Neuređeno inundacijsko područje je zemljište uz vodotoke, rezervirano za građenje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, te prirodne i umjetne akumulacije i retencije. Do utvrđivanja inundacijskog područja širina koridora vodotoka, u kojem se provode mjere ograničenja, obuhvaća prirodno i uređeno korito s obostranim pojasom širine 10 m.

U neuređenom inundacijskom području svi zahvati izvode se u skladu s vodopravnim uvjetima.

Uz inundacijska područja mjere ograničenja izgradnje odnose se i na poplavna područja kao prirodna retencijska područja, koja se inače mogu koristiti u rekreacijske svrhe i nije nužna njihova zaštita od poplave izgradnjom građevinskih zaštitnih objekata.

Područja ugrožena erozijom javljaju se na flišnim naslagama (Rječina i bujice u slivu akumulacija), a opasnost od velikih odrona i klizišta prijeto u slivu Rječine.

Stoga je potrebno sanirati erozijske procese, naročito na flišnim naslagama (vodotoci Rječina), i bujice u slivu akumulacija i sanirati velike odrone i klizišta u slivovima vodotoka (Grohovo u slivu Rječine).

Zaštita tla

U PPUO je potrebno odrediti područja i kriterije gradnje i korištenja prostora za zone krša, zone fliša, zone klastita i zone naplavina (čl. 314.) te mikrozonirati sva djelomično izgrađena i neizgrađena građevinska područja radi određivanja podložnosti geološkim hazardima i nestabilnostima (čl. 318.).

Zaštita od utjecaja opterećenja na okoliš

Potrebno je procijeniti utjecaj buke iz sportskog centra Grobnik 2 na naseljena područja i osjetljive dijelove prirode.

Mjere zaštite od poplava

Prostorni planovi užih područja sukladno svojoj razini i sadržaju moraju sadržavati:

- kartografski prikaz zone plavljenja,
- na vodotocima unutar obuhvata ovoga plana potrebno je definirati posebne mjere za uređenje vodotoka,
- propisati mjere gradnje u poplavom ugroženim područjima,
- potrebno je definirati urbanističke mjere za zaštitu od bujičnih voda,
- u zonama ugroženim poplavama definirati obvezu građenja građevine bez podrumskih prostorija, a postojeće podrumске prostorije prenamjenjivati u namjene manje osjetljive na poplavu,
- popis zaštitnih građevina od poplave (nasipi, retencije, oteretni kanali, propusti i sl.) i predviđene lokacije na kojima je potrebno izgraditi zaštitne građevine od poplava,
- popis imatelja opasnih tvari ugroženih poplavom koji bi usljed poplavlivanja mogli ugroziti ljude i okoliš,
- popis ugroženih spomenika kulture,
- pravce evakuacije izvan zone plavljenja,
- definirane glavne prometne putove koji nisu ugroženi plavljenjem,
- popis infrastrukture ugrožene plavljenjem,
- način kako, prilikom izvođenja poplavnih površina, omogućiti najbrže otjecanje poplavne vode.

Mjere provedbe

Potrebno je izraditi kartu osjetljivosti prostora s kojom mora biti usklađeno planiranje građevinskih područja i smještaja građevina izvan GP-a (čl. 372., 373.)